

Latvijas Būvinženieru savienības būvniecības šķīrējtiesas reglaments

Rīgā, 2009.gada 05.maijā

I. Vispārīgie noteikumi.

1. pants.

1. Latvijas Būvinženieru savienības būvniecības šķīrējtiesa (turpmāk tekstā - šķīrējtiesa) ir pastāvīga šķīrējtiesa, kuru izveidojusi biedrība "Latvijas Būvinženieru savienība" un kas darbojas pamatojoties uz Latvijas Republikas Civilprocesa likuma D daļu "Šķīrējtiesa", šķīrējtiesas reglamentu un pušu vienošanos.
2. Šķīrējtiesa sastāv no pastāvīgiem šķīrējtiesnešiem, kurus apstiprina šķīrējtiesas Prezidijs. Lietu izskatīšanā var tikt iesaistīti arī citi pušu aicināti šķīrējtiesneši.
3. Izmaiņas šķīrējtiesas reglamentā ir veicamas saskaņā ar biedrības "Latvijas Būvinženieru savienība" Valdes lēmumu.

2. pants. Šķīrējtiesas darba organizācija.

1. Šķīrējtiesas darbu vada šķīrējtiesas Prezidijs, kas veic šķīrējtiesas reglamentā noteiktās funkcijas, lai organizētu šķīrējtiesas procesu, pārraudzītu un nodrošinātu šķīrējtiesas sastāva izveidošanu un tā darbību. Šķīrējtiesas Prezidijs pats strīdus nešķir.
2. Šķīrējtiesas Prezidija sēdes sasauc un vada tās priekšsēdētājs. Šķīrējtiesas Prezidija priekšsēdētāja prombūtnes laikā Prezidija priekšsēdētāja pienākumus pilda šķīrējtiesas Prezidija priekšsēdētāja vietnieks.
3. Šķīrējtiesas Prezidijs izskata jautājumus, kas tā kompetencē nodoti ar šķīrējtiesas reglamentu.
4. Šķīrējtiesas Prezidijs ar savu lēmumu var atsevišķas savas pilnvaras uz laiku vai pastāvīgi nodot Prezidija priekšsēdētājam.
5. Šķīrējtiesas Prezidijs pats strīdus neizšķir, tomēr atsevišķi Prezidija locekļi kā šķīrējtiesneši var piedalīties konkrētu strīdu izšķiršanā.

3. pants. Šķīrējtiesai piekritošās lietas.

1. Šķīrējtiesa var izšķirt jebkuru civiltiesisku strīdu, ja puses ir vienojušās par attiecīgā strīda nodošanu šķīrējtiesai un ja strīds saskaņā ar Latvijas vai tās valsts, kurā attiecīgā strīdīgā civiltiesiskā attiecība ir nodibinājusies, likumiem nav pakļauts ekskluzīvai valsts tiesu kompetencei.

2. Šķīrējtiesa nevar izšķirt strīdu:

- 2.1. kura izspriešana varētu aizskart tādas personas tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses, kura nav šķīrējtiesas līguma dalībiece;
- 2.2. kurā kaut viena puse ir valsts vai pašvaldības iestāde vai ar šķīrējtiesas nolēmumu var tikt skartas valsts vai pašvaldības iestāžu tiesības;
- 2.3. kurš saistīts ar grozījumiem civilstāvokļa aktu reģistrā;
- 2.4. par aizbildnībā vai aizgādībā esošu personu tiesībām un pienākumiem vai ar likumu aizsargātām interesēm;
- 2.5. par lietu tiesību nodibināšanu, grozīšanu vai izbeigšanu attiecībā uz nekustamu īpašumu, ja strīda dalībnieku vidū ir persona, kurai ar likumu ir ierobežotas tiesības iegūt nekustamu lietu īpašumā, valdījumā vai lietošanā;
- 2.6. par personu izlikšanu no dzīvojamām telpām;
- 2.7. starp darbinieku un darba devēju, ja strīds radies, slēdzot, grozot, izbeidzot vai pildot darba līgumu, kā arī piemērojot vai tulkojot normatīvo aktu noteikumus, darba koplīguma vai darba kārtības noteikumus (individuāls darba tiesību strīds);
- 2.8. par to personu tiesībām un pienākumiem, attiecībā uz kurām līdz šķīrējtiesas nolēmuma pieņemšanai ir ierosinātas lietas par maksātnespējas procesu vai tiesiskās aizsardzības procesu.

4. pants. Piemērojamās tiesību normas.

1. Izšķirot strīdu, šķīrējtiesa vadās pēc tām tiesību normām un darījumu paražām, par kuru piemērošanu puses ir vienojušās, ciktāl tāda pušu vienošanās nav pretrunā Latvijas Republikas Civillikuma 19., 24. un 25.pantu noteikumiem.

2. Ja puses nav vienojušās par to, pēc kādiem likumiem vai kādām darījumu paražām apspriežamas to savstarpējās attiecības, vai šķīrējtiesa atzinusi šādu vienošanos par spēkā neesošu, pušu tiesiskajām attiecībām piemērojamās tiesību normas nosakāmas saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma Ievada noteikumiem.

3. Ja kāds no lietas dalībniekiem lietas izskatīšanā grib atsaukties uz starptautisko līgumu vai ārvalstu normatīvu aktu, kuri Latvijā nav spēkā, viņam ir jāiesniedz šķīrējtiesai attiecīgā akta notariāli apliecinātu tulkojumu valodā.

II. Šķīrējtiesas līgums.

5. pants. Šķīrējtiesas līguma būtība un forma.

1. Šķīrējtiesas līgums ir vienošanās par strīda, kas jau radies vai var rasties nākotnē, nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā.

2. Šķīrējtiesas līgumu var noslēgt rīcībspējīga fiziskā persona neatkarīgi no pilsonības un dzīvesvietas un Latvijā vai ārvalstī reģistrēta juridiskā persona, vai cits privāto tiesību subjekts.

3. Šķīrējtiesas līgumu noslēdz rakstveidā.

4. Pušu vienošanās par strīda nodošanu šķīrējtiesai (šķīrējtiesas līgums) var būt izteikta:

- 4.1. kā atsevišķs līgums;
- 4.2. kā speciāls noteikums pušu līgumā (šķīrējtiesas klauzula);

4.3. pusēm apmainoties ar vēstulēm, faksogrammām, telegrammām vai izmantojot citus telekomunikācijas līdzekļus, kas nodrošina, ka tiek fiksēta pušu griba nodot strīdu vai iespējamo strīdu izšķiršanai šķīrējtiesā.

5. Ja puses vienojušās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, bet nav noteikušas konkrētu šķīrējtiesu, un prasītājs iesniedzis prasību Latvijas Būvinženieru savienības būvniecības šķīrējtiesā, un ja otra puse tam piekrīt, strīds ir pakļauts šai šķīrējtiesai.

6. pants. Šķīrējtiesas līguma papildus noteikumi.

Noslēdzot šķīrējtiesas līgumu, puses papildus var vienoties:

1. par šķīrējtiesnešu skaitu;
2. šķīrējtiesas procesa kārtību;
3. mutvārdu vai rakstveida procesu;
4. strīda izšķiršanas vietu;
5. šķīrējtiesas procesa valodu;
6. piemērojamo likumu;
7. citiem jautājumiem saskaņā ar likumu.

7. pants.

Personas, kas noslēgušas līgumu par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, nav tiesīgas no tā atteikties, ja likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā šķīrējtiesas līgums nav grozīts vai atcelts. Šķīrējtiesas līgums ir spēkā, kamēr nav izbeigusies tiesiskā attiecība, kuras sakarā tas noslēgts. Ja vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā kā atsevišķs noteikums ir ietverts pušu noslēgtajā līgumā, šī vienošanās ir uzskatāma par patstāvīgu līgumu. Ja līguma termiņš ir izbeidzies vai līgums atzīts par spēkā neesošu, vienošanās par strīda nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā paliek spēkā.

8. pants.

Puses var vienoties pēc kādas valsts likumiem apspriežama šķīrējtiesas līguma spēkā esamība. Ja puses par to nav vienojušās, piemērojamais likums nosakāms saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 19. un 25.pantu.

III. Šķīrējtiesas procesa sagatavošana.

9. pants. Strīda pakļautība.

1. Strīds ir pakļauts šķīrējtiesai, ja tas ir aptverts ar šķīrējtiesas līgumu un ja saskaņā ar Latvijas Republikas Civilprocesa likumu un reglamenta 3.pantu tas nav pakļauts ekskluzīvai valsts tiesu kompetencei.

2. Ja puses ir vienojušās par strīdu, izrietošu no konkrēta līguma, nodošanu izšķiršanai šķīrējtiesā, prezumējams, ka puses ir vienojušās par jebkura strīda, kas izriet no šī līguma, kas skar to vai tā pārkāpšanu, izbeigšanu vai spēkā neesamību, izšķiršanu šķīrējtiesā.

3. Par strīda pakļautību lemj pati šķīrējtiesa arī gadījumos, kad kāda no pusēm apstrīd šķīrējtiesas līguma esamību vai spēkā esamību.

4. Jautājumu par strīda pakļautību tai šķīrējtiesai var izlemt jebkurā šķīrējtiesas procesa stadijā. Ja strīda pakļautība šķīrējtiesai ir apstrīdēta līdz šķīrējtiesas sastāva apstiprināšanai, tad

minēto jautājumu izlemj šķīrējtiesas Prezidijs, bet ja pakļautība ir apstrīdēta pēc šķīrējtiesas sastāva apstiprināšanas, tad šo jautājumu izlemj šķīrējtiesas sastāvs.

5. Šķīrējtiesas prezidijs ir tiesīgs izlemt, ka strīds nav pakļauts šķīrējtiesai un atdot prasītājam prasības pieteikumu atpakaļ bez izskatīšanas, ja prasītājs nav iesniedzis pierādījumus, ka starp pusēm pastāv šķīrējtiesas līgums vai puses vienojušās par strīda nodošanu izšķiršanai citai šķīrējtiesai.

6. Puse var iesniegt iesniegumu par to, ka strīds vai tā daļa nav pakļauti šķīrējtiesai, ne vēlāk kā termiņā, kāds noteikts atsauksmes iesniegšanai.

7. Ja iebildumi par to, ka strīda daļa nav pakļauta šķīrējtiesai, pusei rodas sakarā ar prasības papildinājumiem vai grozījumiem, pretprasību vai tās papildinājumiem vai grozījumiem, minētie iebildumi jāizsaka nekavējoties, līdz ko šķīrējtiesa uzsāk šo prasījumu izšķiršanu.

8. Ja puse noteiktajā termiņā nav iesniegusi šķīrējtiesā iesniegumu par to, ka strīds vai tā daļa nav pakļauta šķīrējtiesai, puse nav tiesīga vēlāk izteikt šādus iebildumus un tā ir uzskatāma par atteikušos no savām tiesībām celt šādus iebildumus, tai skaitā tiesai izlemjot jautājumu par šķīrējtiesas sprieduma izpildi.

9. Ja šķīrējtiesa atzīst, ka strīds vai tā daļa nav pakļauta šķīrējtiesai, šķīrējtiesa izbeidz tiesvedību strīdā vai tā daļā, pieņemot lēmumu par šķīrējtiesas procesa izbeigšanu.

10. Ja starp pusēm ir domstarpības par šķīrējtiesas līguma esamību vai spēkā esamību, bet tiesa ir atzinusi, ka strīds ir pakļauts šķīrējtiesai, šķīrējtiesa ir tiesīga izšķirt strīdu kā pakļautu tai.

10. pants. Prasības nodrošināšana pirms tās celšanas.

Prasītājs ir tiesīgs lūgt valsts tiesu nodrošināt prasību pirms tās celšanas. Šāds prasītāja lūgums nav uzskatāms par šķīrējtiesas vienošanās neievērošanu un nav šķērslis strīda izšķiršanai šķīrējtiesā.

11. pants. Termiņi.

1. Šķīrējtiesa šķīrējtiesas procesa laikā var pati pēc saviem ieskatiem noteikt procesuālo darbību termiņus, ievērojot reglamenta noteikumus.

2. Tajos gadījumos, kad reglamentā termiņi nav noteikti, tos līdz šķīrējtiesas sastāva apstiprināšanai nosaka šķīrējtiesas Prezidija priekšsēdētājs, bet pēc tam šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs.

3. Šķīrējtiesa, nosakot un aprēķinot termiņus, vadās no Latvijas Republikas Civilprocesa likuma 46.-48. pantu noteikumiem.

4. Atsevišķos gadījumos, ja šķīrējtiesa to uzskata par nepieciešamu, tā pēc savas iniciatīvas vai kādas no pusēm lūguma var pagarināt reglamentā noteiktos termiņus.

5. Pēc ieinteresētās puses pamatota lūguma šķīrējtiesa, ja tā uzskata to par lietderīgu, var lemt par šķīrējtiesas noteikto termiņu pagarināšanu vai atjaunošanu to nokavējuma gadījumā.

6. Ieinteresētās puses pieteikumam par procesuālā termiņa atjaunošanu pievienojami dokumenti, kas nepieciešami procesuālās darbības izpildīšanai, un pamatojums termiņa atjaunošanai.

12. pants. Korespondence.

1. Šķīrējtiesas procesā visi paziņojumi, pieteikumi un cita veida korespondence nosūtāma ierakstītā vēstulē vai citādi fiksējot nosūtīšanas faktu, vai arī nogādājama vai izsniedzama adresātam personīgi pret parakstu.

2. Korespondence fiziskām personām nosūtāma pēc adresāta deklarētās dzīves vietas, bet juridiskām personām pēc to reģistrētās juridiskās adreses. Ja kāda no pusēm rakstveidā ir lūgusi nogādāt korespondenci pēc citas adreses, tad korespondence nogādājama pēc šīs adreses. Ja adresi nevar noskaidrot, korespondence ir nosūtāma pēc pēdējās zināmās adreses.

3. Ja šķīrējtiesas procesa laikā kāds no dalībniekiem maina savu adresi, viņam ir pienākums nekavējoties paziņot šķīrējtiesai savu jauno adresi.

4. Ja korespondenci piegādā ierakstītā pasta sūtījumā, ar ziņnesi vai to piegādā cits lietas dalībnieks, tā ir nododama adresātam vai citai personai, kas strādā vai dzīvo attiecīgajā adresē, pret parakstu. Ja adresāts atsakās parakstīties, piegādātājs par to sastāda attiecīgu rakstisku ziņojumu. Nogādāšanas termiņš jebkurā gadījumā ir fiksējams rakstiski.

5. Dokumenti, kas apliecina korespondences piegādāšanu adresātam, ir pievienojami lietai.

6. Ja korespondence ir piegādāta šajā punktā noteiktajā kārtībā, tā uzskatāma par saņemtu nodošanas dienā.

7. Ja ar korespondences nogādāšanu ir saistīti kādi termiņu tecējumi, tie sāk tecēt nākamajā dienā pēc korespondences saņemšanas.

13. pants. Konfidencialitāte.

1. Šķīrējtiesas process ir konfidenciāls.

2. Šķīrējtiesas sēdes ir slēgtas.

3. Personas, kas nav procesa dalībnieki, var piedalīties šķīrējtiesas sēdē tikai ar abu pušu piekrišanu.

4. Šķīrējtiesa ziņas par šķīrējtiesas procesu nesniedz trešajām personām un npublicē.

5. Pienākums ievērot konfidencialitāti atteicas gan uz šķīrējtiesas sastāvu, gan šķīrējtiesas darbiniekiem.

14. pants. Šķīrējtiesas procesa kārtība.

1. Pusēm ir tiesības brīvi noteikt šķīrējtiesas procesa kārtību, un šķīrējtiesai ir saistoša pušu noteiktā procesa kārtība, ja puses par procesa kārtību ir rakstveidā vienojušās pirms šķīrējtiesas procesa uzsākšanas.

2. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesas procesa kārtību, strīdu izšķir saskaņā ar šķīrējtiesas reglamentu.
3. Ja puses ir vienojušās tikai par atsevišķiem šķīrējtiesas procesa noteikumiem, šķīrējtiesa ievēro pušu vienošanos, bet pārējā daļā vadās pēc šķīrējtiesas reglamenta.

15. pants. Strīda izšķiršanas vieta.

1. Puses var vienoties par šķīrējtiesas procesa vietu.
2. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesas procesa vietu, to nosaka šķīrējtiesa.
3. Šķīrējtiesa par šķīrējtiesas procesa vietu var noteikt tās atrašanās vietu vai jebkuru citu vietu, kuru tā uzskata par piemērotu, ievērojot šķīrējtiesas procesa apstākļus.
4. Lai iepazītos ar faktiem, uz kuriem atsaucas puses, tai skaitā, apskatītu precī vai citu īpašumu vai dokumentu vai pārbaudītu tos, šķīrējtiesa var sanākt jebkurā vietā, kuru tā uzskata par piemērotu, informējot par to puses, kuras ir tiesīgas piedalīties apskatē.
5. Ja puses vienojas par šķīrējtiesas procesa vietu ārpus Rīgas, pusēm jāsedz šķīrējtiesnešu ceļa un uzturēšanās izdevumi.
6. Ja šķīrējtiesas procesa vieta ir Rīga, bet kāda no pusēm ir izvēlējusies šķīrējtiesnesi, kura prakses vieta ir ārpus Rīgas, tad attiecīgā šķīrējtiesneša ceļa un uzturēšanās izdevumus sedz puse, kas šķīrējtiesnesi ir izvēlējusies.

16. pants. Šķīrējtiesas valoda.

1. Šķīrējtiesas procesa valoda ir latviešu valoda, ja vien puses nav vienojušās par citu šķīrējtiesas procesa valodu.
2. Ja puses vienojušās par citu procesa valodu, kuru šķīrējtiesas sastāvs vai kāds no šķīrējtiesnešiem vai procesa dalībniekiem nepārvalda pietiekami, šķīrējtiesa var pieaicināt tulku, taču šajā gadījumā vēl papildus jāapmaksā tulka pakalpojumi. Tulka pakalpojumus puses apmaksā vienlīdzīgās daļās.
3. Ja process notiek latviešu valodā un kādas puses pārstāvis to neprot, tiek pieaicināts tulks, kura darbu apmaksā attiecīgā puse.
4. Ja process notiek latviešu valodā, bet kāda no pusēm pieaicina ekspertu, kas to neprot, tiek pieaicināts tulks, kura darbu apmaksā puse, kas to pieaicinājusi.
5. Ja process notiek latviešu valodā, bet kāda no pusēm par šķīrējtiesnesi strīdā izvēlējusies šķīrējtiesnesi, kas to nepārvalda pietiekami, tiek pieaicināts tulks, kura darbu apmaksā puse, kas izvēlējusies šo šķīrējtiesnesi.
6. Šķīrējtiesa var pieprasīt no pusēm jebkura rakstveida pierādījuma vai normatīvā akta notariāli apliecinātu tulkojumu valodā, kurā notiek process. Šādu tulkojumu jānodrošina tai pusei, kas iesniedza attiecīgo pierādījumu vai normatīvo aktu.

17. pants. Pārstāvniecība.

1. Fiziskās personas savas lietas šķīrējtiesā ved pašas vai ar pilnvarotu pārstāvju starpniecību.
2. Juridisko personu lietas šķīrējtiesā ved to amatpersonas, kas darbojas likumā vai statūtos piešķirto pilnvaru ietvaros, vai arī citi juridisko personu pilnvaroti pārstāvji.
3. Puses šķīrējtiesas procesā var pieaicināt citas personas juridiskās palīdzības sniegšanai.

18. pants. Šķīrējtiesas procesa izdevumi.

1. Šķīrējtiesas procesa izdevumos ietilpst šķīrējtiesas noteiktā tiesvedības maksa un šķīrējtiesneša honorāri, kas samaksājami, iesniedzot prasību šķīrējtiesā.
2. Šķīrējtiesas procesa izdevumu apmērs ar Prezidija lēmumu var tikt grozīts, ņemot vērā strīda sarežģītību, strīda izspriešanai nepieciešamo laiku, kā arī jebkurus citus ar strīda izšķiršanu saistītus apstākļus.
3. Šķīrējtiesa nosaka šķīrējtiesneša ceļa un uzturēšanās izdevumu, kā arī citu iespējamo ar strīda izšķiršanu saistītie izdevumu samaksas kārtību un apmēru. Šķīrējtiesa procesa laikā var pieprasīt papildus šķīrējtiesas procesa izdevumu samaksu.
4. Sekretārs, tulks vai eksperts šķīrējtiesas procesā tiek pieaicināti tikai pēc tam, kad puse nomaksā šķīrējtiesas noteikto atlīdzību par šo personu pakalpojumiem.
5. Ja izšķirot strīdu ir nepieciešams pieaicināt tulku, noteikt ekspertīzi vai pieaicināt ekspertu, bet puse, kura to pieprasījusi, šķīrējtiesas noteiktajā termiņā nav iemaksājusi atlīdzību par tulka vai eksperta pakalpojumiem, noteikto atlīdzību var iemaksāt otra puse.
6. Ja puse ir iemaksājusi atlīdzību par sekretāra, tulka un eksperta pakalpojumiem, bet minētie pakalpojumi nav sniegti, iemaksātā summa tiek atgriezta pusei, kura to iemaksājusi.
7. Pieņemot nolēmumu strīdā, šķīrējtiesa lemj par šķīrējtiesas procesa izdevumu, ka arī izdevumu par juridisko palīdzību lietā (no Ls 25,- līdz 5 % no apmierinātās vai noraidītās prasības summas, ja šķīrējtiesa atzīs tādu izdevumu summu par saprātīgu) sadalījumu starp pusēm. Ja prasījumam nav mantisks raksturs, atlīdzināmo izdevumu apmērus par juridisko palīdzību nosaka šķīrējtiesa.
8. Ja prasības pieteikums tiek atstāts bez izskatīšanas vai prasītājs atsauc savu prasību līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, šķīrējtiesas prezidijs var lemt par iemaksātās tiesvedības maksas un šķīrējtiesneša honorāra pilnīgu vai daļēju atmaksu.
9. Puses var vienoties par šķīrējtiesas procesa izdevumu sadalījumu starp tām.

19. pants. Šķīrējtiesas procesa uzsākšana.

1. Šķīrējtiesas process uzsākas ar prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi.
2. Prasības pieteikumu šķīrējtiesai iesniedz rakstveidā šķīrējtiesas prezidijam šķīrējtiesas atrašanās vietā. Prasītājam ir jānodrošina prasības pieteikuma kopijas (ar pielikumiem, ja tie nav otras puses rīcībā) vienlaicīga nosūtīšana atbildētājam.

20. pants. Prasības pieteikums.

1. Prasības pieteikumā norāda:

- 1.1. šķīrējtiesas nosaukumu;
- 1.2. ziņas par prasītāju, atbildētāju, trešajām personām, bet ja prasību prasītāja vārdā ceļ pārstāvis, arī ziņas par pārstāvi:
 - juridiskajām personām: nosaukumu un atrašanās vietu (juridisko adresi) un, ja prasītājam ir zināmi, - arī reģistrācijas numuru un tālruņa numuru;
 - fiziskām personām: vārdu, uzvārdu un dzīvesvietu un, ja prasītājam ir zināmi, - arī personas kodu un tālruņa numuru;
- 1.3. prasības priekšmetu, summu, prasības summas aprēķinu;
- 1.4. prasības pamatu un pierādījumus, kas to apstiprina;
- 1.5. tiesību normas, uz kurām prasība pamatota, gadījumos, kad līgumā, no kura radies strīds, puses nav norādījušas pēc kādām tiesību normām strīds izšķirams;
- 1.6. prasītāja prasījumus;
- 1.7. pievienoto dokumentu sarakstu;
- 1.8. no savas puses izvēlēto šķīrējtiesnesi, ja strīds izskatāms triju vai vairāku šķīrējtiesnešu sastāvā.

2. Ja saskaņā ar šķīrējtiesas līgumu vai šo reglamentu strīds jāizskata trim vai vairākiem šķīrējtiesnešiem, prasības pieteikumā norādāmi prasītāja izraudzītais (izraudzītie) šķīrējtiesneši. Ja saskaņā ar šķīrējtiesas līgumu lietu izskata šķīrējtiesa viena šķīrējtiesneša sastāvā, prasītājs var prasības pieteikumā norādīt vienu vai vairākas šķīrējtiesas pastāvīgo šķīrējtiesnešu kandidatūras, kuras viņš piedāvā izraudzīties atbildētājam.

3. Prasības pieteikumam pievieno:

- 3.1. pušu vienošanos par šķīrējtiesu, ja vien šī vienošanās nav ietverta līgumā, kura sakarā radies strīds;
- 3.2. līgumu, kura sakarā radies strīds;
- 3.3. dokumentus, uz kuriem prasītājs atsaucas prasības pieteikumā;
- 3.4. pierādījumus par prasības pieteikuma nosūtīšanu atbildētājam;
- 3.5. juridiskām personām - pilnvarojumu apliecinājošu dokumentu, fiziskām personām - personas identitāti apliecinājoša dokumenta kopiju;
- 3.6. dokumentu, kas apliecina šķīrējtiesas procesa izdevumu - ar strīda izskatīšanu saistītās maksas un šķīrējtiesnešu honorāru samaksu.

4. Prasības pieteikumu paraksta un iesniedz prasītājs vai viņa pārstāvis. Ja prasību prasītāja vārdā ceļ viņa pārstāvis, prasības pieteikumam pievienojama pilnvara vai cits dokuments, kas apliecina pārstāvja pilnvarojumu celt prasību.

5. Prasītājs nodrošina prasības pieteikuma un tam pievienoto dokumentu kopiju nosūtīšanu katram atbildētājam.

6. Visi dokumenti šķīrējtiesā iesniedzami oriģinālā vai Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktā kārtībā apliecināta noraksta veidā. Ja Šķīrējtiesai iesniegts dokumenta noraksts vai izraksts no tā, šķīrējtiesa pēc lietas dalībnieku motivēta lūguma vai pēc savas iniciatīvas ir tiesīga pieprasīt iesniegt oriģinālu, ja tas nepieciešams lietas apstākļu noskaidrošanai

7. Šķīrējtiesai ir tiesības pieprasīt papildus dokumentus.

21. pants. Šķīrējtiesas rīcība pēc prasības pieteikuma saņemšanas.

Ja prasības pieteikums un tam pievienotie dokumenti atbilst reglamenta prasībām, šķīrējtiesas Prezidijs bez kavēšanās nosūta atbildētājam paziņojumu par prasības saņemšanu, piedāvājot atbildētājam atbilstoši reglamenta 23.panta noteikumiem iesniegt atsaukumi uz prasību, norādot iebildumus, ja tādi ir, un pievienojot tos apstiprinošus dokumentus, kā arī norādīt no savas puses izvēlēto šķīrējtiesnesi, ja strīds izskatāms trīs vai vairāk šķīrējtiesnešu sastāvā, vai vienoties ar prasītāju par šķīrējtiesnesi strīdā, ja strīds izskatāms viena šķīrējtiesneša sastāvā, ja vien puses nav vienojušās par citu šķīrējtiesnešu iecelšanas kārtību.

22. pants. Šķīrējtiesas rīcība, ja prasības pieteikums neatbilst reglamenta prasībām.

1. Ja prasības pieteikums un tam pievienotie dokumenti neatbilst šā reglamenta prasībām, šķīrējtiesas Prezidijs priekšsēdētājs par to informē iesniedzēju, dodot tam laiku novērst trūkumus. Šajā laikā prasības pieteikums tiek atstāts bez tālākas virzības.

2. Ja šķīrējtiesas Prezidijs priekšsēdētāja noteiktajā termiņā trūkumi tiek novērsti, prasības pieteikums tiek uzskatīts par iesniegtu un tiek uzsākts šķīrējtiesas process.

3. Ja šķīrējtiesas Prezidijs priekšsēdētāja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, prasības pieteikums tiek atdots iesniedzējam bez izskatīšanas.

23. pants. Atsauksme uz prasību.

1. Atbildētājam atsauksmes un atbildes sniegšanai tiek dots vismaz 15 (piecpadsmit) dienu termiņš, skaitot no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas. Ievērojot atbildētāja atrašanās vietu, strīda sarežģītību, atbildētāju skaitu, šķīrējtiesas prezidijs pēc saviem ieskatiem var noteikt garāku termiņu atsauksmes sniegšanai, tomēr tas nevar būt garāks par objektīvi nepieciešamu un pārsniegt 30 (trīsdesmit) dienas, skaitot no šķīrējtiesas paziņojuma nosūtīšanas dienas.

2. Atbildētājam savā atsauksmē jānorāda:

- 2.1. vai viņš atzīst prasību pilnīgi vai kādā tās daļā;
- 2.2. savus iebildumus pret prasību un to pamatojumu;
- 2.3. pierādījumus, kas apstiprina viņa iebildumus pret prasību un to pamatojumu, kā arī likumu, uz kuru tie pamatoti;
- 2.4. lūgumus par pierādījumu pieņemšanu vai izprasīšanu;
- 2.5. citus apstākļus, kurus viņš uzskata par nozīmīgiem lietas izskatīšanā.

3. Atbildētājam atsauksmei jāpievieno dokumenti, uz kuriem pamatoti viņa iebildumi.

4. Atbildētājam ir jānodrošina atsauksmes kopijas (ar pielikumiem, ja tādi ir) vienlaicīga nosūtīšana prasītājam un līdzatbildētājiem. Pierādījumi par atsauksmes nosūtīšanu pārējiem lietas dalībniekiem jāpievieno atsauksmei, iesniedzot to šķīrējtiesā.

24. pants. Pretprasība.

1. Termiņā, kas noteikts atsauksmes iesniegšanai, atbildētājs var iesniegt pretprasību, kuru šķīrējtiesa var izšķirt kopā ar prasību, ja pretprasības priekšmets ietverts šķīrējtiesas līgumā.

2. Pretprasība iesniedzama rakstveidā. Uz pretprasību attiecināmi tie paši reglamenta noteikumi, kas attiecas uz prasības pieteikumu.

3. Pretprasība var tikt iesniegta termiņā, kāds ir noteikts atsauksmes iesniegšanai.
4. Ja atbildētājs ir nokavējis noteikto termiņu attaisnojošu iemeslu dēļ, atbildētājs var lūgt šķīrējtiesu atjaunot nokavēto termiņu.
5. Jautājumu par termiņa atjaunošanu izlemj šķīrējtiesas sastāvs, kurš var atjaunot nokavēto termiņu, bet ne vēlāk par 30 (trīsdesmit) dienām no dienas, kad atbildētājs ir saņēmis prasības pieteikumu. Šķīrējtiesas sastāvs ir tiesīgs šo termiņu pagarināt, bet ne vairāk par 30 (trīsdesmit) dienām.
6. Šķīrējtiesas sastāva lēmumu par atteikšanos atjaunot termiņu pretprasības iesniegšanai 10 (desmit) dienu laikā var pārsūdzēt šķīrējtiesas Prezidijam, kura lēmums ir galīgs.
7. Ja šķīrējtiesa attaisno nokavējumu un atjauno termiņu pretprasības iesniegšanai, šķīrējtiesa pieņem pretprasību izšķiršanai.
8. Ja šķīrējtiesa nokavējumu neattaisno, šķīrējtiesa pretprasību atstāj bez izskatīšanas.

IV. Šķīrējtiesneši.

25. pants. Šķīrējtiesnesis.

1. Šķīrējtiesnesis ir persona, kas atbilstoši šķīrējtiesas līguma un šā reglamenta nosacījumiem ir iecelta strīda izšķiršanai. Šķīrējtiesas pastāvīgais šķīrējtiesnesis ir persona, kas ar šķīrējtiesas prezidija lēmumu iekļauts šķīrējtiesas pastāvīgo šķīrējtiesnešu sarakstā.
2. Šķīrējtiesnesis nav puses, kura to izraudzījusies, pārstāvis. Šķīrējtiesnesim jāpilda savi pienākumi godprātīgi, nepakļaujoties nekādai ietekmei, viņam jābūt objektīvam.

26. pants. Šķīrējtiesnešu skaits.

1. Šķīrējtiesnešu skaitam jāveido nepāra skaitlis.
2. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesnešu skaitu, šķīrējtiesa sastāv no trim šķīrējtiesnešiem.
3. Šķīrējtiesa var sastāvēt arī no viena šķīrējtiesneša, ja puses tā vienojušās.
4. Puses var vienoties arī par citu (nepāra) šķīrējtiesnešu skaitu.

27. pants. Šķīrējtiesnešu iecelšana.

1. Šķīrējtiesnešu iecelšanas kārtību nosaka puses, bet ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesnešu iecelšanas kārtību, tad šķīrējtiesneši tiek iecelti saskaņā ar šķīrējtiesas reglamentu, ievērojot pušu līdztiesību.
2. Puses var uzticēt jebkurai rīcībspējīgai fiziskai vai juridiskai personai izraudzīties šķīrējtiesnešus.

28. pants. Viena šķīrējtiesneša iecelšana.

1. Ja puses ir vienojušās, ka strīdu izskatīs viens šķīrējtiesnesis, tās pēc savstarpējas vienošanās var izraudzīt jebkuru šķīrējtiesas pastāvīgo šķīrējtiesnesi.
2. Ja puses līdz prasības pieteikuma iesniegšanai nav vienojušās par konkrētu pastāvīgo šķīrējtiesnesi, šķīrējtiesas Prezidija priekšsēdētājs, nosūtot reglamenta 21.pantā minēto paziņojumu par prasības pieteikuma saņemšanu, piedāvā pusēm vienoties par konkrētu pastāvīgo šķīrējtiesnesi un nosaka termiņu šādas vienošanās panākšanai.
3. Jebkura no pusēm var piedāvāt otrai pusei vienu vai vairākas pastāvīgo šķīrējtiesnešu kandidatūras.
4. Ja puses šķīrējtiesas noteiktajā termiņā nav vienojušās par konkrētu šķīrējtiesnesi, šķīrējtiesnesi iecel šķīrējtiesas Prezidijs.

29. pants. Triju šķīrējtiesnešu iecelšana.

1. Ja puses ir vienojušās par trim šķīrējtiesnešiem, vai ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesnešu skaitu, tad šķīrējtiesa izskata lietu trīs šķīrējtiesnešu sastāvā. Šajā gadījumā, prasītājam, iesniedzot prasību, jānorāda tā izraudzītais šķīrējtiesnesis. Šķīrējtiesas Prezidija priekšsēdētājs, nosūtot reglamenta 21.pantā minēto paziņojumu par prasības saņemšanu, informē par to atbildētāju un piedāvā no savas puses izraudzīties šķīrējtiesnesi no šķīrējtiesnešu saraksta, nosakot termiņu savas izvēles paziņošanai.
2. Ja kāda no pusēm noteiktajā termiņā nav rakstiski paziņojusi savu izraudzīto šķīrējtiesnesi, tad šķīrējtiesnesi iecel šķīrējtiesas Prezidijs.
3. Pušu izvēlētie šķīrējtiesneši, savstarpēji vienojoties, izraugās trešo šķīrējtiesnesi, kurš ir šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs.
4. Ja pušu izraudzītie šķīrējtiesneši 15 (piecpadsmit) dienu laikā nevar vienoties par šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētāju, to iecel šķīrējtiesas Prezidijs.

30. pants. Vairāku šķīrējtiesnešu iecelšana.

1. Ja puses vienojušās par citu (nepāra) šķīrējtiesnešu skaitu, katra no pusēm iepriekš minētajā kārtībā izraugās vienādu šķīrējtiesnešu skaitu, kuri savstarpēji vienojoties no šķīrējtiesnešu saraksta izraugās šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētāju.
2. Ja kāda no pusēm noteiktajā termiņā nav rakstiski paziņojusi savu izraudzīto šķīrējtiesnesi, tad šķīrējtiesnesi iecel šķīrējtiesas prezidijs.
3. Ja pušu izraudzītie šķīrējtiesneši 15 (piecpadsmit) dienu laikā nevar vienoties par šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētāju, to iecel šķīrējtiesas Prezidijs.

31. pants. Šķīrējtiesnešu iecelšana lietās ar vairākiem atbildētājiem vai prasītājiem.

1. Ja prasību cēluši vairāki prasītāji vai ja prasība celta pret vairākiem atbildētājiem, gan prasītājiem, gan atbildētājiem ir jāvienojas par šķīrējtiesneša (šķīrējtiesnešu) kandidatūras (kandidatūru) izraudzīšanu no savas puses atbilstoši šķīrējtiesas reglamenta 28.-30.pantu prasībām.

2. Ja šāda vienošanās šķīrējtiesas noteiktā termiņā netiek panākta, šķīrējtiesnesi (šķīrējtiesnešus) ieceļ šķīrējtiesas Prezidijs.

32. pants. Šķīrējtiesas sastāva apstiprināšana.

1. Izveidoto šķīrējtiesas sastāvu apstiprina šķīrējtiesas Prezidijs, paziņojot par to pusēm. Apstiprinot šķīrējtiesas sastāvu, šķīrējtiesas Prezidijs pārbauda, vai izveidojot šķīrējtiesas sastāvu ir ievērota pušu vienošanās, Latvijas Republikas Civilprocesa likuma un šķīrējtiesas reglamenta prasības.

2. Ja šķīrējtiesas Prezidijs konstatē, ka šķīrējtiesas sastāvs nav izveidots atbilstoši pušu vienošanās, Latvijas Republikas Civilprocesa likumam un šķīrējtiesas reglamentam, šķīrējtiesas Prezidijs izveidoto šķīrējtiesas sastāvu neapstiprina un šķīrējtiesas sastāvs strīdā tiek veidots no jauna reglamenta noteiktajā kārtībā, novēršot pieļautos pārkāpumus.

33. pants. Šķīrējtiesneša atcelšana.

Ja puse iecēlusi šķīrējtiesnesi un par to ir paziņots otrai pusei, tā nevar atcelt šo šķīrējtiesnesi bez otras puses piekrišanas.

34. pants. Šķīrējtiesneša noraidīšanas pamati.

1. Personai, kurai tiek prasīta piekrišana tās iecelšanai par šķīrējtiesnesi, jāatklāj pusēm jebkādi apstākļi, kuri var izraisīt pamatotas šaubas par šīs personas objektivitāti un neatkarību.

2. Ja šādi apstākļi šķīrējtiesnesim kļuvuši zināmi līdz šķīrējtiesas procesa beigām, viņam tie nekavējoties jāatklāj pusēm.

3. Šķīrējtiesnesi var noraidīt, ja pastāv apstākļi, kuri izraisa pamatotas šaubas par viņa objektivitāti un neatkarību, vai arī tad, ja viņa kvalifikācija neatbilst tai, par kādu puses vienojušās. Puse var noraidīt šķīrējtiesnesi, kuru tā izraudzījies vai kura izraudzīšanā tā piedalījies, tikai tad, ja noraidījuma pamati šai pusei kļuvuši zināmi pēc šķīrējtiesneša iecelšanas.

35. pants. Šķīrējtiesneša noraidīšanas kārtība.

1. Puses var vienoties par šķīrējtiesneša noraidījuma kārtību.

2. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesnešu noraidījuma kārtību, katra puse var pieteikt noraidījumu šķīrējtiesnesim 5 (piecu) dienu laikā no dienas, kad tā uzzinājusi par šā šķīrējtiesneša izraudzīšanos vai iecelšanu vai tai kļuvis zināms noraidījuma pamats, iesniedzot šķīrējtiesā par to rakstveida paziņojumu, kurā jānorāda, kuru šķīrējtiesnesi tā noraida un noraidījuma pamatu.

3. Ja šķīrējtiesnesis, kuram pieteikts noraidījums, neatsakās no savu pienākumu pildīšanas, jautājumu par noraidījumu izlemj šķīrējtiesas prezidijs 5 (piecu) dienu laikā no paziņojuma saņemšanas.

36. pants. Pašnoraidījums.

1. Šķīrējtiesnesis 5 (piecu) dienu laikā no dienas, kad tas uzzinājis par savu iecelšanu vai no dienas, kad tam kļuvis zināms par apstākļiem, kuri var izraisīt pamatotas šaubas par tā objektivitāti un neatkarību, var pieteikt pašnoraidījumu.
2. Jautājumu par šķīrējtiesneša pieteiktā pašnoraidījuma pieņemšanu izlemj šķīrējtiesas prezidijs 5 (piecu) dienu laikā no pieteikuma saņemšanas.

37. pants. Šķīrējtiesneša iecelšana pēc pašnoraidījuma.

Ja šķīrējtiesneša noraidījums vai pašnoraidījums tiek pieņemts, jauns šķīrējtiesnesis tiek iecelts reglamenta noteiktajā kārtībā.

38. pants. Šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanās.

1. Šķīrējtiesneša nāves gadījumā šķīrējtiesneša pilnvaras izbeidzas.
2. Šķīrējtiesneša pilnvaras var tikt izbeigtas arī gadījumos, ja šķīrējtiesnesis nevar pildīt šķīrējtiesneša pienākumus ilgāk par vienu mēnesi (prombūtnes, slimības vai citu iemeslu dēļ), ja šķīrējtiesnesis ir atteicies no strīda izšķiršanas vai arī ja puses ir vienojušās par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu.
3. Ja puses nav vienojušās par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanās kārtību, pēc puses vai šķīrējtiesneša pieprasījuma, vai pēc savas iniciatīvas šķīrējtiesas Prezidijs lemj par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu. Ja šķīrējtiesas prezidijs pieņem lēmumu par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu, jauns šķīrējtiesnesis tiek iecelts reglamenta noteiktajā kārtībā.

39. pants. Jauna šķīrējtiesneša iecelšana un iecelšanas sekas.

1. Ja šķīrējtiesneša pilnvaras izbeigušās pirms lietas izšķiršanas, tiek iecelts jauns šķīrējtiesnesis.
2. Puse, kuras izraudzītajam šķīrējtiesnesim ir izbeigušās pilnvaras, 5 (piecu) dienu laikā no brīža, kad tā uzzinājusi par šķīrējtiesneša pilnvaru izbeigšanu, var izraudzīties jaunu šķīrējtiesnesi atbilstoši šķīrējtiesas reglamenta noteikumiem.
3. Ja puse noteiktajā termiņā nav izraudzījusies jaunu šķīrējtiesnesi, šķīrējtiesnesi iecel šķīrējtiesas Prezidijs.
4. Ja pirms lietas izšķiršanas pilnvaras izbeidzas puses atkārtoti izraudzītajam šķīrējtiesnesim, jaunu šķīrējtiesnesi iecel šķīrējtiesas Prezidijs.
5. Ja tiek nomainīts šķīrējtiesnesis gadījumā, kad strīdu izskata viens šķīrējtiesnesis, vai ja tiek nomainīts šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs, strīda izskatīšana tiek uzsākta no jauna.
6. Ja tiek nomainīts kāds no šķīrējtiesas sastāva šķīrējtiesnešiem, jautājums par strīda izskatīšanu no jauna vai strīda izskatīšanas turpināšanu tiek izlemts pēc šķīrējtiesas sastāva ieskatiem.

V. Strīda izšķiršana

40. pants. Šķīrējtiesas procesa veidi.

1. Ievērojot pušu noslēgto šķīrējtiesas līgumu, šķīrējtiesa var nolemt rīkot sēdes, lai noklausītos pušu paskaidrojumus un iebildumus, kā arī lai pārbaudītu pierādījumus (mutvārdu process), vai izšķirt strīdu, pamatojoties tikai uz iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem un materiāliem (rakstveida process).
2. Šķīrējtiesa rīko mutvārdu procesu arī tad, ja puses vienojušās par rakstveida procesu, bet kāda no pusēm līdz nolēmuma pieņemšanai pieprasa mutvārdu procesu. Pusei, kura vēlas mutvārdu procesu, par to rakstveidā jāpaziņo šķīrējtiesai līdz noteiktajam šķīrējtiesas sēdes laikam.
3. Ievērojot reglamenta un pušu vienošanās noteikumus, šķīrējtiesa var noturēt šķīrējtiesas procesu tādā veidā, kādā tā uzskata par lietderīgu, ar noteikumu, ka strīds izšķirams bez liekas vilcināšanās un ka pusēm tiek dotas vienādas iespējas izklāstīt savu viedokli un iesniegt dokumentus.

41. pants. Šķīrējtiesas sēdes dienas noteikšana.

1. Pēc tam, kad no atbildētāja ir saņemta atsauksme uz prasību vai arī ir notecējis atbildētājam dotais termiņš atsauksmes sniegšanai, un ir apstiprināts šķīrējtiesas sastāvs, šķīrējtiesas sastāvs nosaka šķīrējtiesas sēdes laiku.
2. Šķīrējtiesa par šķīrējtiesas sēdes laiku savlaicīgi paziņo pusēm.
3. Paziņojumu par pirmo šķīrējtiesas sēdi šķīrējtiesa nosūta pusēm ne vēlāk kā 15 (piecpadsmit) dienas pirms sēdes, ja vien puses nav vienojušās par īsāku termiņu.
4. Ja puses nav vienojušās par rakstveida procesu, puses vai to pārstāvji tiek uzaicināti uz šķīrējtiesas sēdi, lai sniegtu paskaidrojumus.

42. pants. Sekas, ja puse nepiedalās šķīrējtiesas procesā.

1. Ja atbildētājs neiesniedz šķīrējtiesā atsauksmi uz prasību, šķīrējtiesa turpina procesu, neuzskatot to par prasības atzīšanu, ja vien šķīrējtiesas līgumā nav noteikts citādi.
2. Ja puse vai tās pārstāvis neierodas uz šķīrējtiesas mutvārdu sēdi, nepaziņojot par neierašanās iemesliem, vai, ja šķīrējtiesa puses norādītos neierašanās iemeslus neatzīst par attaisnojošiem, tai skaitā, ja puse paziņojumam par neierašanos nav pievienojusi dokumentus, kas apliecinātu neierašanās attaisnojošus apstākļus, šķīrējtiesa izšķir strīdu pamatojoties uz šķīrējtiesas rīcībā esošajiem pierādījumiem.
3. Ja puse termiņā neiesniedz rakstveida vai citus pierādījumus vai atsakās sniegt paskaidrojumus šķīrējtiesā, šķīrējtiesa izšķir strīdu pamatojoties uz šķīrējtiesas rīcībā esošajiem pierādījumiem.

43. pants. Pušu iepazīšanās ar saņemtajiem pierādījumiem.

Šķīrējtiesa iepazīstina puses ar jebkuriem iesniegumiem, dokumentiem un citu informāciju, kuru tā saņēmusi, kā arī ar ekspertu atzinumiem un citiem pierādījumiem.

44. pants. Pušu līdztiesība un sacīkstes princips.

Šķīrējtiesa, izšķirot strīdu, ievēro pušu līdztiesības un sacīkstes principu. Katrai pusei ir vienādas tiesības izklāstīt savu viedokli, aizstāvēt savas tiesības un iesniegt pierādījumus.

45. pants. Pierādījumi.

1. Pierādīšanas līdzekļi šķīrējtiesā var būt:

- 1.1. pušu paskaidrojumi;
- 1.2. rakstveida pierādījumi;
- 1.3. lietiskie pierādījumi;
- 1.4. ekspertu atzinumi.

2. Pierādījumus iesniedz puses. Katrai pusei jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsaucas kā uz savu prasījumu vai iebildumu pamatojumu.

3. Rakstveida pierādījumus iesniedz oriģinālā vai norakstu veidā. Ja puse iesniedz dokumenta norakstu, šķīrējtiesa pati vai pēc otras puses lūguma var pieprasīt iesniegt oriģināldokumentu. Oriģināldokumentu pēc tās personas lūguma, kas iesniegusi šo dokumentu, šķīrējtiesa atdod atpakaļ, atstājot procesa materiālos apliecinātu tā norakstu.

4. Šķīrējtiesa pati nosaka pierādījumu pieļaujamību un attiecināmību.

5. Šķīrējtiesa var pieprasīt pusēm iesniegt papildus dokumentus vai citus pierādījumus.

6. Šķīrējtiesa var pieprasīt, lai jebkura puse dokumentus iesniedz ar kopijām katram šķīrējtiesnesim un pārējiem procesa dalībniekiem, kā arī šķīrējtiesas noteiktā termiņā nodod katram šķīrējtiesnesim un otrai pusei dokumentu un citu pierādījumu apkopojumu, kurus puse iesniegs savu prasījumu vai iebildumu pamatojumam.

46. pants. Prasības grozīšana.

1. Jebkura puse šķīrējtiesas procesa laikā var grozīt un papildināt savu prasību, pretprasību vai iebildumus uz prasību līdz tiek uzsākta strīda izšķiršana.

2. Ja grozot vai papildinot prasību vai pretprasību, tiek palielināts tās apmērs, pusei papildus jāsamaksā attiecīgie šķīrējtiesas procesa izdevumi.

3. Uzsākot strīda izšķiršanu šķīrējtiesas sēdē, šķīrējtiesa var atzīt par nelietderīgu atļaut prasības, pretprasības vai iebildumu grozīšanu vai papildināšanu, ievērojot nokavējumu vai ja, šķīrējtiesa atzīst, ka ar šādu grozīšanu vai papildināšanu tiek kavēts šķīrējtiesas process vai sarežģīta strīda izšķiršana.

4. Prasību vai pretprasību nevar grozīt tādā veidā, ka tā pārsniedz šķīrējtiesas līguma robežas.

47. pants. Protokols.

1. Ja kāda no pusēm vēlas, lai šķīrējtiesas sēde tiktu protokolēta, tai līdz šķīrējtiesas sēdes dienai jāiesniedz par to rakstveida iesniegums, pievienojot tam pierādījumus par atlīdzības par sekretāra pakalpojumiem samaksu atbilstoši šķīrējtiesas noteiktajai kārtībai un apmēram.

2. Šķīrējtiesas sēdi protokolē šķīrējtiesas izraudzīts sekretārs. Šķīrējtiesas sekretāru var noraidīt uz šajā reglamentā paredzētajiem pamatiem un reglamentā noteiktajā kārtībā.
3. Šķīrējtiesas sēdes protokolu paraksta visi šķīrējtiesneši un sekretārs. Šķīrējtiesas sēdes protokols jāparaksta 5 (piecu) darba dienu laikā pēc šķīrējtiesas sēdes. Pusēm ir tiesības iepazīties ar protokolu un 5 (piecu) dienu laikā pēc tā parakstīšanas iesniegt rakstveida piezīmes vai iebildumus par protokolu. Par iebildumu pamatotību vai piezīmju atbilstību šķīrējtiesas sēdē notikušajam lemj šķīrējtiesa.

48. pants. Ekspertīze.

1. Jebkura puse var lūgt šķīrējtiesu noteikt ekspertīzi un pieaicināt vienu vai vairākus ekspertus, ja vien puses šķīrējtiesas līgumā nav vienojušās par pretējo.
2. Pusei, kura vēlas, lai tiktu noteikta ekspertīze vai pieaicināti eksperti līdz šķīrējtiesas nolēmuma pieņemšanai jāiesniedz par to rakstveida iesniegums, motivējot savu lūgumu un norādot uz jautājumiem, kuru noskaidrošanai nepieciešams noteikt ekspertīzi vai arī pieaicināt ekspertus, un pievienojot iesniegumam pierādījumus par atlīdzības par eksperta pakalpojumiem iemaksu.
3. Ja šķīrējtiesa atzīst puses lūgumu par pamatotu, šķīrējtiesa pieņem lēmumu par ekspertīzes noteikšanu vai ekspertu pieaicināšanu.

49. pants. Eksperta atzinums.

1. Pēc šķīrējtiesas pieprasījuma pusēm jānodod ekspertam nepieciešamā informācija, jāiesniedz jebkuri dokumenti, jāuzrāda apskatei jebkuras preces vai citi priekšmeti, kurus no tām pieprasa.
2. Pēc eksperta atzinuma sagatavošanas un saņemšanas šķīrējtiesā, puses ir tiesīgas iepazīties ar to.
3. Pēc jebkuras puses lūguma eksperts var tikt uzaicināts šķīrējtiesas sēdē, lai sniegtu paskaidrojumus un atbildētu uz jautājumiem par atzinumu.

50. pants. Puses izstāšanās procesuālās sekas.

1. Fakts, ka fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, beigusi pastāvēt, pats par sevi neizbeidz šķīrējtiesas līgumu, ja puses nav vienojušās citādi un apstrīdētā tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu.
2. Šajā gadījumā šķīrējtiesa aptur šķīrējtiesas procesu līdz tiesību pārņēmēja noteikšanai. Prasījuma cesija vai parāda pārvede var būt par pamatu šķīrējtiesas procesa izbeigšanai tikai tajos gadījumos, kad šķīrējtiesas līgums tiek atcelts likumā vai līgumā noteiktajā kārtībā.

51. pants. Tiesības uz iebildumiem.

1. Ja puse uzskata, ka tiek pārkāpts kāds no šķīrējtiesas procesa noteikumiem, kas noteikts Latvijas Republikas Civilprocesa likumā, šķīrējtiesas reglamentā vai pušu šķīrējtiesas līgumā, tiklīdz tai par šādu pārkāpumu ir kļuvis zināms vai vajadzēja kļūt zināmam, tai ir tiesības nekavējoties iesniegt šķīrējtiesai un otrai pusei rakstveida iebildumus.

2. Par šādu iebildumu pamatotību lemj šķīrējtiesa. Ja šķīrējtiesa atzīst, ka iebildumi ir pamatoti, tās pienākums ir novērst šķīrējtiesas procesa pārkāpumu pirms turpināt procesu.
3. Ja puse nekavējoties neiesniedz šādus rakstveida iebildumus un turpina piedalīties šķīrējtiesas procesā, uzskatāms, ka tā ir atteikusies no savām tiesībām celt šādus iebildumus, tai skaitā tiesai izlemjot jautājumu par šķīrējtiesas sprieduma izpildi.

52. pants. Nolēmumu pieņemšana.

1. Visi nolēmumi (lēmumi un spriedumi) šķīrējtiesā, ja tā sastāv vairāk kā no viena šķīrējtiesneša, tiek pieņemti ar vienkāršu balsu vairākumu.
2. Pieņemot nolēmumu šķīrējtiesas locekļiem ir tiesības balsot "par" vai "pret" katru konkrēto nolēmumu, bet nav tiesību atturēties no balsojuma.
3. Šķīrējtiesas nolēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā. Tas nav pārsūdzams, un par to nevar iesniegt protestu.
4. Šķīrējtiesa nolēmumus taisa rakstveidā un to paraksta šķīrējtiesneši. Ja šķīrējtiesa sastāv no vairākiem šķīrējtiesnešiem, nolēmumu paraksta visi šķīrējtiesneši, bet, ja kāds no šķīrējtiesnešiem neparaksta nolēmumu, šķīrējtiesas nolēmumā jānorāda iemesls, kāpēc nav viņa paraksta.
5. Šķīrējtiesnešu parakstus uz nolēmuma apliecina ar šķīrējtiesas zīmogu.
6. Šķīrējtiesas sastāva priekšsēdētājs var patstāvīgi izlemt procesuālos jautājumus, ja viņam to uzticējušas puses vai pārējie šķīrējtiesneši. Šādi lēmumi nav jānoformē rakstveidā.

53. pants. Strīda izšķiršanas atlikšana.

1. Šķīrējtiesa var pieņemt lēmumu par strīda izšķiršanas atlikšanu, ja šķīrējtiesa atzīst, ka nav iespējams strīdu izšķirt konkrētajā šķīrējtiesas sēdē, tai skaitā, ja puse vai tās pārstāvis nav ieradies uz šķīrējtiesas mutvārdu sēdi tādu iemeslu dēļ, kurus šķīrējtiesa ir atzinusi par attaisnojošiem, un puse vai tās pārstāvis ir pieteicis lūgumu neizskatīt strīdu bez puses vai tās pārstāvja klātbūtnes, vai pēc lietas dalībnieka lūguma, lai dotu viņam iespēju iesniegt papildu pierādījumus, kā arī citos gadījumos.
2. Ja šķīrējtiesa ir uzklauzījusi pušu paskaidrojumus, šķīrējtiesa, atliekot strīda izšķiršanu, pēc saviem ieskatiem var noteikt citu šķīrējtiesas sēdes dienu, lai atkārtoti noklausītos pušu vai to pārstāvju paskaidrojumus, vai turpināt strīda izšķiršanu bez pušu vai to pārstāvju atkārtotas uzklauzīšanas.

54. pants. Šķīrējtiesas procesa apturēšana.

1. Šķīrējtiesa var pieņemt lēmumu par šķīrējtiesas procesa apturēšanu:
 - 1.1. ja fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, ir beigusi pastāvēt un tiesiskā attiecība pieļauj tiesību pārņemšanu vai puses nav vienojušās, ka šķīrējtiesas process šādā gadījumā izbeidzams;
 - 1.2. ja strīda izšķiršana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas jāizskata civilā, kriminālā vai administratīvā kārtībā;
 - 1.3. ja šķīrējtiesa nosaka ekspertīzi;
 - 1.4. ja puses par to ir vienojušās;

1.5. citos gadījumos, kad šķīrējtiesa atzīst, ka strīda izskatīšana nav iespējama kādu objektīvu apstākļu dēļ.

2. Šķīrējtiesa var pieņemt lēmumu par šķīrējtiesas procesa apturēšanu pēc puses lūguma vai pēc savas iniciatīvas, norādot lēmumā apstākļus līdz kuru iestāšanās vai izbeigšanās brīdim šķīrējtiesas process ir apturēts, vai termiņu, uz kādu šķīrējtiesas process ir apturēts.

3. Šķīrējtiesas procesa apturējums aptur procesuālo termiņu tecējumu.

4. Šķīrējtiesas procesu šķīrējtiesa atjauno ar lēmumu pēc savas iniciatīvas vai pēc pušu pieteikuma.

55. pants. Prasības atstāšana bez izskatīšanas.

1. Šķīrējtiesa pēc prasītāja pieteikuma var pieņemt lēmumu par prasības atstāšanu bez izskatīšanas pēc prasītāja lūguma, kā arī ja prasītājs atkārtoti neierodas uz šķīrējtiesas sēdi, ja strīds izskatāms mutvārdu procesā, un nav lūdzis strīdu izšķirt bez viņa klātbūtnes.

2. Ja prasība atstāta bez izskatīšanas, prasītājs ir tiesīgs prasības pieteikumu iesniegt no jauna.

3. Šķīrējtiesa var pieņemt lēmumu arī par citiem jautājumiem, neizspriežot lietu pēc būtības.

56. pants. Šķīrējtiesas procesa izbeigšana.

1. Šķīrējtiesa pieņem lēmumu par šķīrējtiesas procesa izbeigšanu, ja:

1.1. prasītājs atsauc savu prasību un atbildētājs neiebilst pret to;

1.2. puses vienojas par strīda izbeigšanu ar izlīgumu;

1.3. šķīrējtiesas līgums likumā vai līgumā noteiktā kārtībā zaudējis spēku;

1.4. šķīrējtiesa atzīst, ka strīds nav pakļauts šķīrējtiesai;

1.5. fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, ir beigusi pastāvēt un tiesiskā attiecība nepieļauj tiesību pārņemšanu vai puses ir vienojušās, ka šķīrējtiesas process šādā gadījumā izbeidzams.

2. Ja prasītājs atsauc savu prasību līdz šķīrējtiesas sastāva iecelšanai, lēmumu par šķīrējtiesas procesa izbeigšanu pieņem šķīrējtiesas Prezidijs.

57. pants. Izbeigtas tiesvedības atjaunošana.

1. Ja šķīrējtiesas process izbeigts reglamenta 56.panta 1.1. un 1.2. punktā norādīto iemeslu dēļ, atkārtota griešanās šķīrējtiesā vai griešanās tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

2. Ja šķīrējtiesas process izbeigts reglamenta 56.panta 1.3. un 1.4. punktā norādīto iemeslu dēļ vai, ja fiziskā persona, kas ir viena no pusēm, ir mirusi vai juridiskā persona, kas ir viena no pusēm, ir beigusi pastāvēt un tiesiskā attiecība nepieļauj tiesību pārņemšanu vai puses ir vienojušās, ka šķīrējtiesas process šādā gadījumā izbeidzams, puses ir tiesīgas griezties tiesā.

58. pants. Izlīgums.

1. Šķīrējtiesa veicina pušu strīda noregulēšanu ar izlīgumu.

2. Ja šķīrējtiesas procesa laikā puses noslēdz izlīgumu, šķīrējtiesa procesu izbeidz.
3. Izlīgumu puses slēdz rakstveidā un tajā norāda: juridiskām personām - nosaukumu, reģistrācijas numuru un atrašanās vietu (juridisko adresi), fiziskajām personām - vārdu, uzvārdu, personas kodu un dzīvesvietu, kā arī strīda priekšmetu un katras puses saistības, ko tās labprātīgi uzņemas pildīt.
4. Pēc pušu pieprasījuma šķīrējtiesa ar savu lēmumu apstiprina izlīgumu, ja tā noteikumi nav pretrunā ar likumu. Šādam lēmumam jāatbilst noteikumiem, kādi ir attiecībā uz spriedumu, tam ir tāds pats juridisks spēks kā šķīrējtiesas spriedumam.

59. pants. Spriedums.

1. Spriedumā norāda:

- 1.1. šķīrējtiesas sastāvu;
- 1.2. sprieduma taisīšanas datumu un vietu;
- 1.3. ziņas par pusēm;
- 1.4. strīda priekšmetu;
- 1.5. sprieduma motivējumu, ja vien puses nav vienojušās citādi;
- 1.6. secinājumu par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai par tās pilnīgu vai daļēju noraidīšanu un šķīrējtiesas sprieduma būtību;
- 1.7. piedzenamo summu, ja spriedums taisīts par naudas piedziņu;
- 1.8. konkrēto mantu un tās vērtību, kas piedzenama mantas neesamības gadījumā, ja spriedums taisīts par mantas atdošanu natūrā;
- 1.9. kam, kādas darbības un kādā termiņā jāizpilda, ja spriedums uzliek par pienākumu izpildīt noteiktas darbības;
- 1.10. kāda sprieduma daļa attiecas uz katru no prasītājiem, ja spriedums taisīts vairāku prasītāju labā, vai kāda sprieduma daļa jāizpilda katram no atbildētājiem, ja spriedums taisīts pret vairākiem atbildētājiem;
- 1.11. šķīrējtiesas procesa izdevumus, kā arī šo izdevumu un izdevumu par juridisko palīdzību sadalījumu starp pusēm.

2. Šķīrējtiesas spriedumu pasludina pēc tā pieņemšanas. Sarežģītās lietās šķīrējtiesa var pasludināt tikai sprieduma rezultatīvo daļu.

60. pants. Šķīrējtiesas nolēmuma noraksti.

1. Šķīrējtiesas nolēmuma norakstu, kura atbilstību oriģinālam apliecina šķīrējtiesas Prezidija loceklis ar savu parakstu un šķīrējtiesas zīmogu, izsniedz pusei vai tās pārstāvim personīgi vai nosūta pa pastu.
2. Šķīrējtiesas nolēmuma noraksts pusēm izsniedzams vai nosūtams 10 (desmit) dienu laikā no nolēmuma pieņemšanas. Rakstveida procesa gadījumā šķīrējtiesa sprieduma norakstu pusēm nosūta triju dienu laikā.
3. Ja ar šķīrējtiesas nolēmumu pusēm ir noteikts samaksāt šķīrējtiesai papildus šķīrējtiesas procesa izdevumus, nolēmuma noraksts pusei tiek izsniegts vai nosūtīts tikai pēc nolēmumā noteikto maksājumu izdarīšanas.

61. pants. Sprieduma kļūdu izlabošana. Sprieduma izskaidrošana. Papildspriedums.

1. Katra puse, paziņojot par to otrai pusei, līdz sprieduma izpildei var lūgt šķīrējtiesu:

- 1.1. izlabot jebkuru spriedumā pieļauto kļūdu aprēķinos, gramatisko vai drukas kļūdu. Šādas kļūdas šķīrējtiesa var izlabot arī pēc savas iniciatīvas;
- 1.2. izskaidrot spriedumu. Sprieduma izskaidrojums no tā pieņemšanas brīža kļūst par sprieduma neatņemamu sastāvdaļu;
- 1.3. 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma nosūtīšanas dienas pieņemt papildu spriedumu, ja spriedumā nav izšķirta kāda līdz sprieduma pieņemšanai iesniegtā prasība. Ja šķīrējtiesa uzskata lūgumu par pamatotu, tā šo lūgumu izlemj, taisot papildu spriedumu.

2. Šķīrējtiesa lemj, vai pušu piedalīšanās ir nepieciešama, šķīrējtiesai izlemjot šādus jautājumus.

3. Izlabotais spriedums, sprieduma izskaidrojums vai papildspriedums nekavējoties pēc tā pieņemšanas ir nosūtāms pusēm.

62. pants. Šķīrējtiesas nolēmuma izpilde.

1. Šķīrējtiesas nolēmums ir obligāts pusēm un tām saistošs.
2. Šķīrējtiesas nolēmums ir izpildāms labprātīgi šajā nolēmumā noteiktajā termiņā. Labprātīgai nolēmuma izpildei šķīrējtiesa nosaka termiņu, kas nav īsāks par 5 (piecām) dienām.

63. pants. Procesa dokumentu glabāšana.

Šķīrējtiesas procesa dokumenti 10 (desmit) gadus pēc šķīrējtiesas procesa pabeigšanas paliek glabāšanā šķīrējtiesā.

Dibinātāja pilnvarotā persona

Mārtiņš Straume